

8

konference
Evaluační
jednotky
• NOK

PŘESTÁVKA

Následuje:

Nefinanční nástroje podpory podnikání

3. listopad 2022, Velká učebna AVI

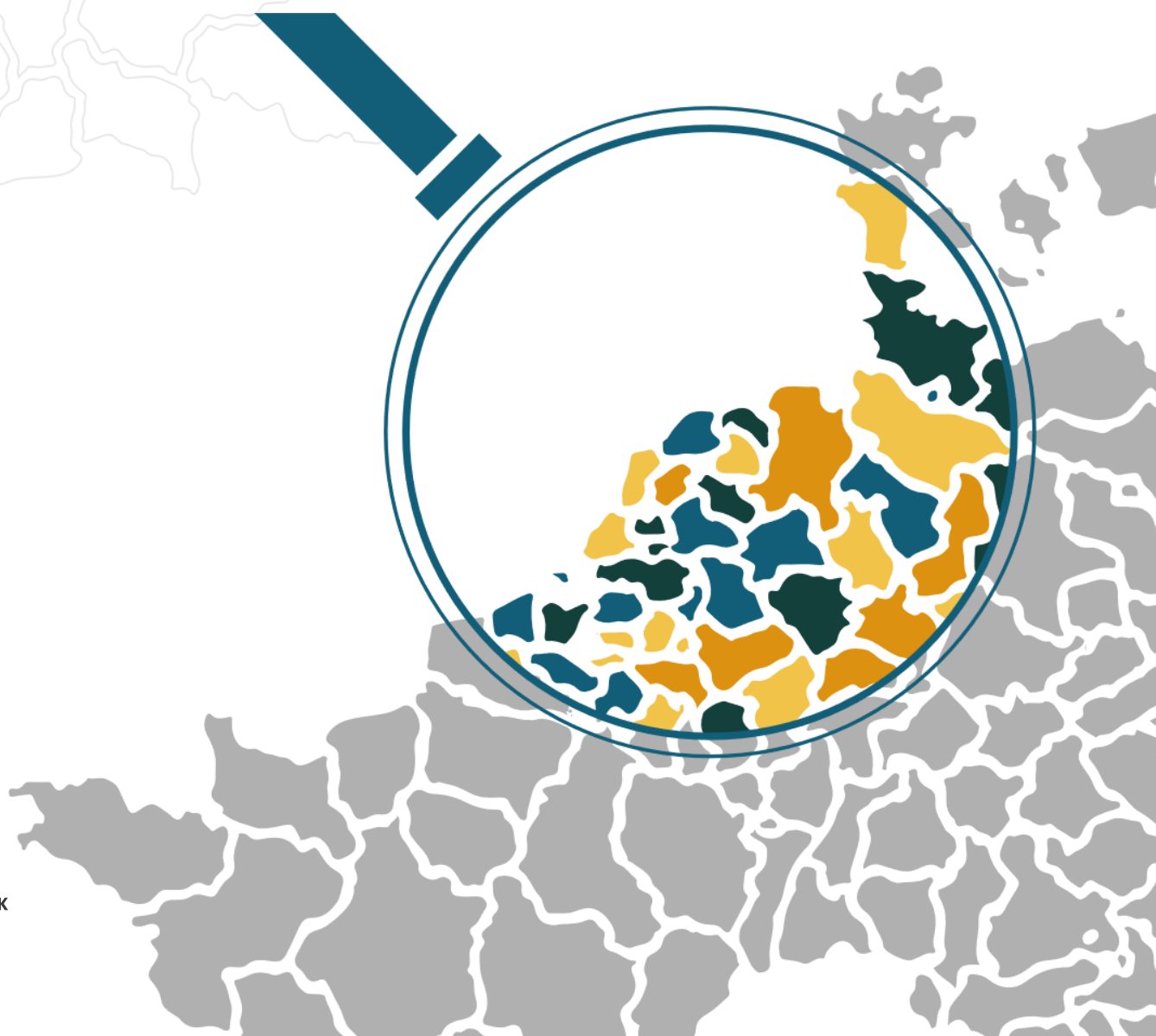
EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

8

konference
Evaluační
jednotky
• NOK

Nefinanční nástroje podpory podnikání

Ondřej Dvouletý

KATEDRA
PODNIKÁNÍ

3. 11. 2022, Praha

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

Paleta nefinančních nástrojů podpory podnikání

- Velká škála možných nástrojů, poznatky z evaluací v ČR jsou omezené.
- Nefinanční forma podpory zahrnuje především:
 - » informační servis,
 - » vzdělávání a zvyšování dovedností,
 - » účast na konferencích a networkingových aktivitách,
 - » odborné poradenství,
 - » mentoring, coaching a stínování,
 - » poskytování dalších zvýhodněných služeb.

Souhrnný pohled ze zahraničí I

- Odborná (akademická) komunita má lepší přehled o dopadech finanční podpory podnikání, jak ilustrují následující systematické rešerše:
 - » Testy a kol. (2019) pro oblast inovací, technologického pokroku a vědy a výzkumu,
 - » Ayatse a kol. (2017) pro oblast inovativního podnikání, inkubace a akcelerace,
 - » Kerstena a kol. (2017) pro oblast finančních nástrojů a daňových zvýhodnění,
 - » Dvouletého a kol. (2021) pro oblast investic a konkurenceschopnosti.
- U nefinančních nástrojů podpory je ucelených přehledů výrazně méně, dostupné jsou systematické přehledy literatury Pizy a kol. (2016) a Hogendoorna a kol. (2019).

Souhrnný pohled ze zahraničí II

- Piza a kol. (2016):
 - » Přehled 40ti studií z rozvojových a středně rozvinutých zemí.
 - » Zaměření na malé a střední podniky (MSP), velká škála nástrojů podpory.
 - » Převažují pozitivní dopady na finanční výkonnost, zaměstnanost a produktivitu, ale identifikované dopady jsou nízké a značně omezené.
- Hogendoorn a kol. (2019):
 - » Přehled 21ti experimentálních a kvazi exper. studií převážně z rozvinutých zemí.
 - » Intervence zaměřené na znalosti a dovednosti pro MSP a podnikatele.
 - » Neprůkazné dopady nefinančních nástrojů podpory na výkonnost a příjmy podnikatelů, s výjimkou formálního vzdělávání.

Příklady (dobré) praxe ze zahraničí I: Německo

- Ungerer kol. (2019): **Coaching pro nové technologické firmy**
 - » Cíl intervence a kontext:
 - Zvýšení míry přežití u nových technologických firem prostřednictvím strategického coachingu.
 - Region Bádensko-Württembersko (Německo), 2016-2017,
 - Agentura NESTA (experimentální organizace), rozpočet 500 mil. EUR
 - » Cílová skupina: Nové technologické firmy
 - » Datové zdroje: Primární šetření, 36 podpořených (101 celkem) a 57 nepodpořených firem
 - » Metodologický přístup:
 - Experimentální přístup (RCT), náhodný výběr podpořených a nepodpořených firem,
 - Dopady v T+1, problémy s výběrem firem a dodržení předpokladů randomizace.
 - » Výsledkové proměnné: Míra přežití, schopnost firem škálovat svoje aktivity
 - » Identifikované dopady/přidaná hodnota: Neprůkazné dopady, cenné zkušenosti z RCT.

Příklady (dobré) praxe ze zahraničí II: Spojené království

- Georgiadis a Pitelis (2016): **Vzdělávací program na zvýšení dovedností**
 - » Cíl intervence a kontext:
 - Zvýšení dovedností a kompetencí vlastníků, manažerů a klíčových zaměstnanců MSP v oblastech managementu a HR.
 - MSP v odvětví služeb, 2002-2006.
 - » Cílová skupina: MSP v sektoru služeb
 - » Datové zdroje: Primární šetření, 287 podpořených (845 celkem) a 143 nepodpořených firem
 - » Metodologický přístup:
 - Experimentální přístup (RCT), náhodný výběr podpořených a nepodpořených firem,
 - Dopady v T+2, úspěšně provedená randomizace.
 - » Výsledkové proměnné: Obchodní marže, tržby na zaměstnance
 - » Identifikované dopady/přidaná hodnota: Pozitivní dopady na obě proměnné v T+2, heterogenita dopadů napříč poskytovanými vzdělávacími kurzy a jejich zaměřením.

Příklady (dobré) praxe ze zahraničí III: Spojené státy

- Fairlie a kol. (2015): **Vzdělávací program pro zájemce o vstup do podnikání (GATE)**
 - » Cíl intervence a kontext:
 - Poskytnout bezplatně potřebné podnikatelské dovednosti zájemcům o vstup do podnikání.
 - Zvýšení počtu start-upů a zlepšení podnikatelských kompetencí, 2003-2005, nabízeno ve třech státech na sedmi místech (US Department of Labor and the Small Business Administration)
 - » Cílová skupina: Zájemci o vstup do podnikání, včetně nezaměstnaných osob.
 - » Datové zdroje: Administrativní záznamy a vlastní šetření, 2094 podpořených a 2103 nepodpořených žadatelů o kurz.
 - » Metodologický přístup:
 - Experimentální přístup (RCT), náhodný výběr účastníků kurzu,
 - Dopady v T+6, T+18 a T+60 (měsíců), úspěšně provedená randomizace.
 - » Výsledkové proměnné: Založení podniku, příjem domácnosti, počet zaměstnanců a tržby
 - » Identifikované dopady/přidaná hodnota: Pozitivní dopady na založení byznysu i jeho výkonnost, ale s klesající tendencí. Program považován za neefektivní s průměrnými náklady 1321 USD na osobu.

A faint, light gray outline map of Europe serves as the background for the slide. The map shows the major landmasses of Europe, North Africa, and Western Asia, with internal borders and coastlines indicated by thin lines.

Otázky k diskusi I

Do jaké míry je finanční podpora upřednostňována na úkor nefinanční?
Může být subjektivně vnímána zástupci firem, podnikateli, tvůrci
programů, nebo politiky jako méně efektivní?

A faint, light gray outline of a world map is visible in the background, spanning the top and bottom of the slide. The map shows the continents and major landmasses without internal borders or labels.

Otázky k diskusi II

Jaké jsou největší výzvy spojené s volbou výsledkových indikátorů
a průkazností dopadů nefinanční podpory?

A faint, light gray outline map of Europe serves as the background for the slide. The map is centered and covers most of the frame, with the text overlaid on a dark blue horizontal band across the middle.

Otázky k diskusi III

Dovedete si představit implementaci randomizace nabízející nástroje nefinanční podpory? Jaké výzvy a bariéry by s ní byly spojeny?

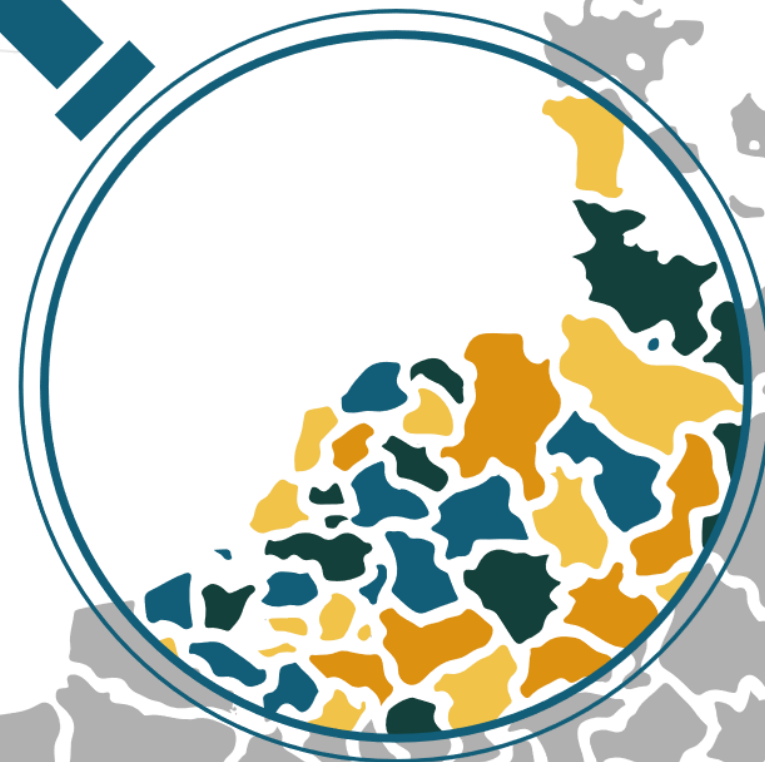
Děkuji za pozornost

Ondřej Dvouletý

e-mail: ondrej.dvoulety@vse.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

Vybrané zdroje a literatura

- Ayatse, F. A., Kwahar, N., & Iyortsuun, A. S. (2017). Business incubation process and firm performance: an empirical review. *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 7(1), 2. Available at: <https://doi.org/10.1186/s40497-016-0059-6>
- Dvouletý, O., Srhoj, S., & Pantea, S. (2021). Public SME grants and firm performance in European Union: A systematic review of empirical evidence. *Small Business Economics*, 57(1), 243-263. <https://doi.org/10.1007/s11187-019-00306-x>
- Fairlie, R. W., Karlan, D., & Zinman, J. (2015). Behind the GATE experiment: Evidence on effects of and rationales for subsidized entrepreneurship training. *American Economic Journal: Economic Policy*, 7(2), 125-61. Available at: <http://dx.doi.org/10.1257/pol.20120337>
- Georgiadis, A., & Pitelis, C. N. (2016). The impact of employees' and managers' training on the performance of small-and medium-sized enterprises: Evidence from a randomized natural experiment in the UK service sector. *British Journal of Industrial Relations*, 54(2), 409-421. Available at: <https://doi.org/10.1111/bjir.12094>
- Hogendoorn, B., Rud, I., Groot, W., & Maassen van den Brink, H. (2019). The effects of human capital interventions on entrepreneurial performance in industrialized countries. *Journal of Economic Surveys*, 33(3), 798-826. Available at: <https://doi.org/10.1111/joes.12308>
- Kersten, R., Harms, J., Liket, K., & Maas, K. (2017). Small Firms, large Impact? A systematic review of the SME Finance Literature. *World Development*, 97, 330-348. Available at: <http://dx.doi.org/10.1016/j.worlddev.2017.04.012>
- Piza, C., Cravo, T. A., Taylor, L., Gonzalez, L., Musse, I., Furtado, I., Sierra, A. C., & Abdelnour, S. (2016). The Impact of Business Support Services for Small and Medium Enterprises on Firm Performance in Low-and Middle-Income Countries: A Systematic Review. *Campbell Systematic Reviews*, 12(1), 1-167. Available at: <https://doi.org/10.4073/csr.2016.1>
- Testa, G., Szkuta, K., & Cunningham, P. N. (2019). Improving access to finance for young innovative enterprises with growth potential: Evidence of impact of R&D grant schemes on firms' outputs. *Research Evaluation*, 28(4), 355-369. Available at: <https://doi.org/10.1093/reseval/rvz016>
- Ungerer, C., Heinzlmann, N., Baltes, G. H., & König, M. (2019). The Effect of Business Coaching on NTBF Survival—Findings and Lessons Learned from a Randomized Controlled Trial. In Pallot, A., Zarli, A., Razek, A., R., A., Lecossier, A. (Eds.). *2019 IEEE International Conference on Engineering, Technology and Innovation (ICE/ITMC)*, 1-10. Available at: <https://doi.org/10.1109/ICE.2019.8792604>